

Setkání není „splynutí“

Dostal jsem otázku, zda si myslím, že jsem se s těmi v mé knížce uvedenými mysliteli opravdu setkal. Nic víc ta otázka neobsahovala, ale cítil jsem jisté pochyby. Mám dojem, že to je způsobeno nepochopením toho, oč jde v setkání. Setkat se s někým znamená, že o sobě nějak víme, že jsme se jen neminuli (nebo nemíjeli); ale vůbec to nemusí znamenat, že jsme se důkladně poznali, a už vůbec ne, že jsme se stali přáteli. Když to zase přeneseme do původního kontextu, porozumět něčemu z myšlení jiného autora neznámá, že s tím, čemu rozumí, už také souhlasíme, ale rozhodně to znamená víc, než že o tom nějak (a třeba zprostředkovaně) víme (když zprostředkovaně, tedy „z doslechu“). Setkat se s jiným myslitelem nelze přes někoho dalšího – to pak už není setkání. (Takže se nelze opravdu „setkat“ s jiným myslitelem prostřednictvím sekundární literatury; ta nás může jen upozornit, navést na stopu“ – ale nic víc.) Na druhé straně nemusí takové opravdové „setkání“ znamenat, že si poslechnete nebo že přečtete od jiného myslitele všechno, co řekl nebo napsal. Ač to může vypadat poněkud překvapivě, mám za to, že číst všechno je nesmysl (pokud si druhého myslitele a jeho myšlení nechcete učinit svým hlavním tématem); zvláště u dobrého myslitele si můžete na základě vybraných partií mnohé domyslet, a pak jen zkontrolovat.

(Písek, 120624-1.)